

УДК: 630 (477.82)

ОЦІНКА ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ ЛІСУ В УМОВАХ ДП «ШАЦЬКЕ УЧБОВО-ДОСВІДНЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

*Голуб С.М., Голуб В.О., кандидати сільськогосподарських наук
Волинський національний університет імені Лесі Українки
sgolub10@gmail.com*

Ми вивчали динаміку поновлення кількості благонадійного самосіву та підросту сосни та м'яколистяних порід у ДП «Шацьке УДЛГ». Серед досліджуваних ділянок були представлені зруби після рубки стиглих і перестиглих соснових деревостанів.

Загальну оцінку для всієї площі брали за головною породою і за старшою групою віку. Згідно отриманих даних нами було встановлено, що існує значна відмінність лісорослинних умов досліджуваних площ. Під наметом лісу у свіжих борах загальна кількість поновлення для сосни звичайної становить 11,2-11,4 тис. шт.·га⁻¹, берези повислої – 9,6-10,0 тис. шт.·га⁻¹, осики 6,0-6,8 тис. шт.·га⁻¹, на зрубках сосни звичайної 7,6-7,8 тис. шт. га⁻¹, берези повислої 8,0-8,4 тис. шт.·га⁻¹, осики 5,6-6,2 тис. шт.·га⁻¹. У вологих субборах під наметом лісу сосни звичайної 12,6-12,8 тис. шт. га⁻¹, берези повислої 10,4-10,8 тис. шт.·га⁻¹, осики 6,4-7,2 тис. шт.·га⁻¹, на зрубках сосни звичайної 8,4-8,8 тис. шт. га⁻¹, берези повислої 7,2-7,6 тис. шт.·га⁻¹, осики 5,0-5,2 тис. шт.·га⁻¹.

Важливе значення для лісового господарства має природне поновлення під наметом пристиглих і стиглих насаджень, оскільки після вирубування останніх воно може стати основою майбутніх лісостанів. На частку ділянок стиглих соснових насаджень, де після рубки головного користування можна розраховувати на природне поновлення лісу, припадає 20-25%.

Проблему під час використання такого поновлення становить значне його пошкодження у разі проведення суцільних рубань. Для збереження самосіву та підросту необхідно застосовувати спеціальні технології головних рубань, що дає змогу формувати природні або комбіновані соснові деревостани.

Для досягнення позитивних результатів при лісовирощуванні з використанням наступного природного поновлення сосни звичайної доцільно застосовувати заходи сприяння його появи, зокрема – мінералізацію ґрунту шляхом проведення борозен через 2,5 м між їх центрами, що сприяє появі значної кількості самосіву сосни звичайної більше, ніж у 8 разів.